

Zuyd Hogeschool

Bacheloropleiding International Business

omzetten BOB naar UOB

Uitgebreide opleidingsbeoordeling

RAPPORT

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding International Business van Zuyd Hogeschool in het kader van het omzetten van de Beperkte Opleidingsbeoordeling (BOB) naar een Uitgebreide Opleidingsbeoordeling (UOB). Het betreft in dit geval een aanvullende visitatie op de in 2012 uitgevoerde Beperkte Opleidings Beoordeling conform het *Protocol aanvullende beoordeling na negatieve of ingetrokken ITK (NL), 26 februari 2013*. Zuyd Hogeschool en NQA hebben hiervoor gezamenlijk een passende werkwijze opgesteld en deze ter instemming voorgelegd aan de NVAO.

De aanvullende beoordeling betreft de UOB-standaarden 6 (Het programma is studeerbaar), 8 (De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid), 12 (De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten), 13 (De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen), 14 (De uitkomsten van deze evaluaties vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan de realisatie van streefdoelen) en 15 (Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken). Voor de standaarden 6 en 12 geldt dat deze specifiek zijn beoordeeld voor studenten met een functiebeperking.

De beoordeling is uitgevoerd door een visitatiepanel dat door NQA in opdracht van Zuyd Hogeschool is samengesteld. Het panel is in overleg met de opleiding samengesteld en is voorafgaand aan de visitatie goedgekeurd door de NVAO.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Het is opgesteld conform het *Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling* van de NVAO (22 november 2011) en het *NQA Protocol 2013 voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 20 november 2013.

Het visitatiepanel bestond uit:

De heer drs. B.J.A.M. van Bergen (voorzitter, domeindeskundige)

Mevrouw drs. J.E.D. Ossewold (domeindeskundige)

De heer drs. D.W. Richters MBA (domeindeskundige)

De heer S. Langius (studentlid)

Mevr. drs. C.W.G.P. van Pelt, auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

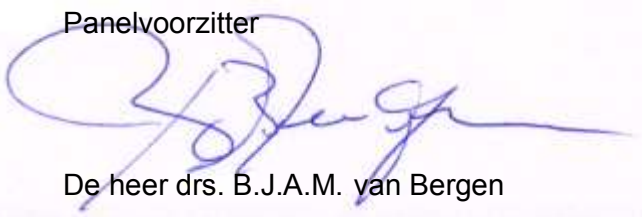
Bij de aanvraag werd door de instelling een aanvullende kritische reflectie aangeboden die naar vorm en inhoud voldeed aan de eisen van het desbetreffende beoordelingskader van de NVAO en aan de eisen van het *NQA Protocol 2013*.

Het panel heeft de aanvullende kritische reflectie bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht. De aanvullende kritische reflectie en alle overige (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie hebben het visitatiepanel in staat gesteld om tot een weloverwogen oordeel te komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 3 februari 2014

Panelvoorzitter

De heer drs. B.J.A.M. van Bergen

Panelsecretaris

Mevrouw drs. C.W.G.P. van Pelt

Samenvatting

Het visitatiepanel concludeert op basis van de visitatie dat de hbo-bacheloropleiding International Business van Zuyd Hogeschool van voldoende kwaliteit is. Het panel beoordeelt de opleiding als **positief**.

Studeerbaarheid

Het panel constateert dat de opleiding voldoende oog heeft voor het adequaat bewaken van de studeerbaarheid van het onderwijsprogramma met name ook voor studenten met een functiebeperking. Deze studenten worden goed begeleid in hun studievoortgang. Het panel is van oordeel dat de opleiding studenten met een functiebeperking goed voorlicht over de mogelijkheden en beperkingen in het studieprogramma en hen de nodige extra faciliteiten toekent zodat ze de studie met succes kunnen doorlopen en afronden. Het panel beoordeelt standaard 6, studeerbaarheid met een **goed**.

Personeelsbeleid

Het personeelsbeleid van de opleiding vindt het panel goed passen bij de aard en inhoud van de opleiding. Het biedt voldoende kaders voor adequate verzorging van het onderwijs. Docenten beschikken over relevante werkervaring en houden hun professionalisering goed op peil, het panel constateert dat de opleiding haar docenten hierin goed en positief stimuleert en ondersteunt. Het panel is van oordeel dat de opleiding de signalen van docenten goed op- en aanpakt zoals bijvoorbeeld het aanpakken van de werkdruk door een betere verdeling van taken en werkzaamheden. Het panel beoordeelt standaard 8, personeelsbeleid met een **goed**.

Studiebegeleiding

De studiebegeleiding en de informatievoorziening waarin de opleiding voorziet, is goed en toereikend ingericht om de studievoortgang te bevorderen. Voor studenten met een functiebeperking zijn er extra faciliteiten en begeleiding en studenten ervaren deze als stimulerend en goed tegemoet komend aan hun wensen. De begeleiding door coaches en het gehele docententeam speelt hierbij een belangrijke rol. Het panel constateert dat de studiebegeleiding in de praktijk ook op een intensieve manier plaats vindt en vindt dit zeer positief. Het panel beoordeelt standaard 12, studiebegeleiding met een **goed**.

Kwaliteitszorg

De opleiding beschikt over een systematisch opgezet systeem van kwaliteitszorg dat de opleiding in staat stelt het onderwijs zorgvuldig te evalueren. Het systeem voorziet zowel in schriftelijke evaluaties als in evaluaties via overlegstructuren. Het panel is van oordeel dat de resultaten van de evaluaties naar studenten toe een betere terugkoppeling vereisen dan nu nog het geval is. Studenten moeten meer en intensiever bij de evaluatie van het onderwijs worden betrokken. Het panel beoordeelt standaard 13, evaluatieresultaten met een **voldoende**.

Het panel constateert op basis van bestudeerde documenten en gesprekken met betrokkenen dat de opleiding verbeteractiviteiten inzet als evaluatieresultaten of andere signalen daar aanleiding toe geven.

Het panel stelt vast, in lijn met de opleiding, dat de opleiding de afronding van de PDCA-cyclus nog verder kan verbeteren door een sterke sturing óp en daadwerkelijke uitvoering van de verbeterplannen.

Het panel beoordeelt standaard 14, verbetermaatregelen met een **voldoende**.

Het panel stelt vast dat de opleiding de verschillende belanghebbenden voldoende adequaat bij de kwaliteitszorg van het onderwijs betreft. De meningen van belanghebbenden tellen mee in het vaststellen en uitvoeren van verbetermaatregelen.

Het panel beoordeelt standaard 15, betrokkenheid bij kwaliteitszorg met een **voldoende**.

Inhoudsopgave

1	Beoordeling	9
	Programma	9
	Standaard 6 Studeerbaarheid	9
	Personeel	10
	Standaard 8 Personeelsbeleid	10
	Voorzieningen	12
	Standaard 12 Studiebegeleiding	12
	Kwaliteitszorg	14
	Standaard 13 Evaluatie resultaten	14
	Standaard 14 Verbetermaatregelen	16
	Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg	17
2	Eindoordeel over de opleiding	19
3	Aanbevelingen	21
4	Bijlagen	23
	Bijlage 1 Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris	25
	Bijlage 2 Bezoekprogramma	31
	Bijlage 3 Bestudeerde documenten	33
	Bijlage 4 Verklaring van volledigheid en correctheid	35

1 Beoordeling

Het visitatiepanel beschrijft hieronder voor de standaarden 6, 8, 12, 13, 14 en 15 van het NVAO beoordelingskader de bevindingen, overwegingen en conclusies. Het eindoordeel over de bovengenoemde standaarden van de opleiding volgt in hoofdstuk 2.

Programma

Standaard 6 Studeerbaarheid

Het programma is studeerbaar (voor studenten met een functiebeperking).

Bevindingen

In de *Aanvullende Kritische Reflectie* (2013) schrijft de opleiding International Business (IB) dat ze aansluit bij de visie en het beleid van Zuyd Hogeschool dat een aspirant student met een studiebeperking een eerlijke en realistische voorlichting moet krijgen over de kansen en mogelijkheden van de studie en welke voorzieningen getroffen kunnen worden. Tegelijkertijd spreekt de opleiding de student aan op zijn zelfselecterend vermogen en legt, na een gedegen voorlichting, de uiteindelijke verantwoordelijkheid neer bij de student. Op Infonet staat de routeplanner voor studenten met een functiebeperking.

Studenten kunnen een beroep doen op voorzieningen die betrekking hebben op persoonlijke en bijzondere omstandigheden waaronder functiebeperkingen. Zij kunnen dit kenbaar maken bij de aanmelding voor de opleiding International Business (IB) in Studielink en worden vervolgens per mail uitgenodigd voor het maken van een afspraak voor een intakegesprek met de decaan.

De decaan verwijst de aspirant student vervolgens naar de examencommissie die een besluit neemt op basis van het advies van de decaan.

In het studiejaar 2012-2013 hebben 25 van de in totaal 827 studenten gebruik gemaakt van extra faciliteiten in relatie tot een functiebeperking. De functiebeperking heeft met name betrekking op dyslexie en faalangst gerelateerde stoornissen.

De opleiding is, in samenwerking met Bureau Onderwijs, gestart met de evaluatie van de extra faciliteiten bij aanvang van het studiejaar 2013-2014. Deze evaluatie heeft geleid tot een uitbreiding van de beschikbare faciliteiten.

De opleiding evalueert de inzet van extra faciliteiten na iedere blokperiode met Bureau Onderwijs.

In het gesprek met het panel geven docenten en management aan dat de partnerinstellingen in het buitenland niet altijd de extra ondersteunende faciliteiten kunnen leveren die de student bij de opleiding en Zuyd Hogeschool wel krijgt.

Om die reden kunnen studenten met een functiebeperking de Zuyd minor Business Abroad volgen in plaats van een exchangeprogramma in het buitenland. Deze minor is door de opleiding ontwikkeld en wordt op de eigen locatie gegeven. Door het volgen van deze minor voldoet de student aan de verplichtingen die voortvloeien uit het curriculum.

Overwegingen en conclusie

Het panel komt mede op basis van de gesprekken met studenten en docenten tot de conclusie dat het programma van de opleiding International Business studeerbaar is voor studenten met een functiebeperking. Studenten worden goed begeleid in hun studievoortgang en krijgen goede voorlichting over de mogelijkheden en beperkingen. Ook zorgt de opleiding voor de nodige extra faciliteiten en biedt, indien dat wenselijk en nodig is, alternatieve studietrajecten aan. Docenten, coördinatoren en coaches besteden hier veel zorg aan. De opleiding heeft aangetoond dat studenten met een functiebeperking zelfs over het algemeen een hoger rendement behalen dan studenten zonder functiebeperking.

Het panel stelt op basis van de bestudering van de documenten en de gesprekken vast dat studenten met een functiebeperking mede door goede voorlichting en het toekennen van extra faciliteiten van de opleiding goed geëquipeerd zijn om de studie met succes af te ronden.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Personeel

Standaard 8   Personeelsbeleid

<i>De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid.</i>
--

Bevindingen

Het personeelsbeleid van de opleiding International Business volgt dat van de faculteit waartoe zij behoort, de faculteit International Business and Communication (IBC).

Het team van de opleiding bestaat per 1 september 2013 uit 31 medewerkers die in een volledige of parttime betrekking werkzaam zijn voor de opleiding. Daarnaast worden medewerkers van de andere opleidingen in de faculteit ingezet. Van de 31 teamleden hebben 27 medewerkers een Master degree en een medewerker heeft een PhD.

Voor nieuwe docenten geldt als eis dat ze over een mastergraad en de vereiste bedrijfservaring dienen te beschikken. Op specifieke expertisegebieden zal de opleiding ook gepromoveerden aantrekken.

In het wervingsbeleid spelen de criteria interculturele kennis en ervaring, internationale praktijkervaring en Engelse taalvaardigheid (minimaal Cambridge Advanced Level) een cruciale rol.

Ter versterking van het internationale karakter van het docententeam zal de opleiding uitdrukkelijk docenten met een internationale achtergrond werven bij eventuele vacatures.

Praktijkgerichtheid en externe oriëntatie zijn belangrijke uitgangspunten voor de koers van de faculteit en de opleiding.

De opleiding bevordert de externe oriëntatie door een structurele internationale docentenmobiliteit. Zo is het opleidingsteam per 1 september 2013 uitgebreid met vier buitenlandse docenten. Daarnaast worden buitenlandse (gast)docenten met grote regelmaat ingezet in het onderwijs, in colleges maar ook in virtual classrooms.

Voor professionalisering op het gebied van kwaliteitszorg, examencommissies, toetsing en studieloopbaanbegeleiding/coaching worden Zuydbrede cursussen aangeboden waar docenten aan deelnemen. Jaarlijks wordt er per opleiding een scholingsplan opgesteld, waarbij rekening wordt gehouden met behoeften van de organisatie, de wensen van de medewerkers en de beschikbare financiële middelen.

In het kader van hun deskundigheidsbevordering hebben docenten onder meer cursussen gevolgd op het gebied van onderzoeksvaardigheden, didactische vaardigheden, kwaliteitszorg, Engels, Duits, en ICT in het onderwijs.

De opleiding organiseert diverse studiedagen ter bevordering van de deskundigheid van de leden van het team, zoals bijvoorbeeld een training onderzoeksvaardigheden die in januari 2014 gepland staat.

Ter ondersteuning van het internationaliseringproces van het team worden spreekvaardigheidlessen Engels gegeven voor docenten die hieraan behoefte hebben.

In 2011 is de opleiding gestart met de international virtual class room in samenwerking met partnerinstellingen in Finland en Rusland waaraan 75 studenten en 6 docenten van de opleiding deelnemen.

Het lectoraat International Relationship Management (voorheen International Business and Communication) is per 2012 officieel verbonden aan de faculteit. Het lectoraat International Trade Management is in 2013-2014 gestart. Zij zullen door de focus op onderzoek een verdere bijdrage aan de deskundigheidsbevordering, professionalisering en ontplooiing van medewerkers van de faculteit leveren.

Overwegingen en conclusie

Het panel vindt het personeelsbeleid dat de faculteit en opleiding tot nu toe hebben gevoerd doordacht en passend bij de praktijkgerichtheid en externe oriëntatie. Het personeelsbeleid is goed afgestemd op het profiel en de ambitie van de opleiding stelt het panel vast.

Docenten beschikken over relevante werkervaring en houden hun professionalisering goed op peil. Het panel is positief over de wijze waarop de opleiding de docenten hierin faciliteert en ondersteunt.

Ook de door docenten ervaren werkdruk, heeft de opleiding goed opgepakt en aangepakt. Dit heeft een positieve invloed gehad op de docenttevredenheid zo stelt het panel vast.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Voorzieningen

Standaard 12   Studiebegeleiding

De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten met een functiebeperking bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van deze groep studenten.

Bevindingen

De studieloopbaanbegeleiding (SLB) maakt deel uit van de Practice & Skills cursussen verspreid over leerjaar 1 en 2.

De International Business student volgt in het eerste jaar een programma 'Professional Development & Coaching' waarin studieloopbaanbegeleiding en het ontwikkelen van professionele en persoonlijke vaardigheden geïntegreerd worden aangeboden.

Doelstelling van SLB in leerjaar 1 is de student inzicht te geven in de competenties die de beroepsuitoefening van hem eist en tegelijkertijd een bewustwording van de eigen persoonlijke kwaliteiten te realiseren.

Een persoonlijke coach begeleidt de student in zijn studievoortgang, adviseert hem in dit traject en verwijst zo nodig naar een decaan bij persoonlijke omstandigheden die de studievoortgang belemmeren. Indien de problematiek van de student zodanig is dat hij geen adequate begeleiding van de decaan kan krijgen, verwijst de decaan hem door naar de studentenpsycholoog.

Studenten met een functiebeperking bespreken de problemen die verband houden met hun beperking dan ook in eerste instantie met hun coach. De examencommissie kan aanvullende faciliteiten toekennen, in overleg met student, decaan en coach. Als een student, ondanks de toegekende extra faciliteiten, toch structureel belemmeringen ondervindt die een succesvolle afronding van de studie verhinderen, kan de decaan de student verwijzen naar een andere studie.

De informatievoorziening aan studenten met een functiebeperking vindt op verschillende momenten plaats.

De aspirant-student kan bij aanmelding in Studielink aangeven dat hij een studiebeperking heeft waarna hij wordt uitgenodigd voor een gesprek met de decaan.

In de introductieperiode wijzen de coaches op de mogelijkheid op extra faciliteiten indien er sprake is van een functiebeperking. Daarbij verwijzen zij ook naar het Onderwijs- en Examenreglement.

Daarnaast attendeert het hoofd van de opleiding studenten met een functiebeperkingen op het bestaan van extra faciliteiten en verwijst vervolgens door naar de decaan die in een presentatie deze zaken nader toelicht.

In de coachbijeenkomsten (minimaal een keer per blokperiode) wordt door de coaches het onderwerp studeren met een functiebeperking besproken.

Alle benodigde informatie en bronnen voor hun opleiding vinden studenten op Infonet en Blackboard.

Ofschoon de opleiding extra faciliteiten biedt aan studenten met een functiebeperking ondervinden zij soms toch problemen bij met name Engels en de vreemde talen. Dit heeft bij een student geleid tot een overstap naar een andere opleiding binnen Zuyd Hogeschool. In september 2013 is de opleiding gestart met een nieuw coachingstraject waarbij dit probleem ook is opgepakt.

De intake assessments zijn het voortraject van de coachlijn en leveren input voor de coaches. De resultaten van de intakes (toetsen Engels en Wiskunde) zijn in september 2013 verwerkt. Studenten kunnen op basis van deze resultaten en het daaruit voortvloeiend advies van de opleiding gebruik maken van extra training in de keuzemodules wiskunde en Engels.

Overwegingen en conclusie

Het panel heeft op basis van de gesprekken met studenten met een functiebeperking een goede indruk gekregen van de begeleiding van studenten en heeft hierover geen klachten vernomen. Het panel ziet dat de studiebegeleiding in de praktijk op een intensieve wijze plaats vindt, met respect voor de eigen ontwikkeling van de student. Studenten ervaren deze studiebegeleiding als stimulerend. De studiebegeleiding via coaches en het gehele docententeam speelt daarbij een belangrijke rol. Het digitale informatiesysteem via Infonet en Blackboard is daaraan ondersteunend.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Kwaliteitszorg

Standaard 13   Evaluatie resultaten

De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.

Bevindingen

Op dit moment is de Faculteit International Business and Communication (FIBC) waarvan de opleiding International Business deel uitmaakt, in ontwikkeling met voor de aankomende drie jaar (2013-2016) aandacht voor een betere verankering van kwaliteitszorgprocessen en kwaliteitscultuur in de gehele organisatie.

In het Kwaliteitszorgdocument FIBC “Waar staan we en waar willen we naartoe” staat voor alle opleidingen beschreven welke toetsbare streefdoelen zij hebben en welke evaluatie-instrumenten gehanteerd worden.

Ook worden overlegstructuren, documentbeheer en een overzicht van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden met betrekking tot kwaliteitszorg beschreven. In het Kwaliteitszorgdocument FIBC staat ook het cyclische karakter van de kwaliteitszorg beschreven in de vorm van de PDCA-cyclus:

- Plan: plandocumenten, detailplanning en kaders voor plannen;
- Do: activiteiten;
- Check: verslagdocumenten, bronnen en beoordelingskaders;
- Act: intern overleg, extern overleg en de onderwerpen van overleg.

Na afloop van ieder blok wordt door het team kwaliteitszorg een blokenquête onder de studenten verspreid, waarin de mening wordt gevraagd over de cursussen van het afgelopen blok, de toetsing en de betrokken docenten. De studenten vullen hun mening digitaal in via een dashboard dat hier speciaal voor ontwikkeld is.

De enquête-uitslagen worden door het hoofd van de opleiding met de studenten besproken in de zogenoemde info-uren, en komen verder aan de orde in de opleidingscommissie, het opleidingsteam en individuele functioneringsgesprekken. De uitslag van een blokenquête kan leiden tot een aanpassing van een cursus. De streefnorm is dat ten minste tweederde van de studenten het ‘eens’ of ‘helemaal eens’ is met de (positief geformuleerde) stellingen. Indien minder dan 60% van de studenten het (helemaal) eens is met de stellingen geeft het dashboard het signaal af dat er actie in de vorm van nadere analyse mogelijk leidend tot verbetermaatregelen genomen moet worden.

De opleiding vraagt studenten om mee te werken aan de Nationale Studenten Enquête (NSE). De uitkomsten van de NSE worden besproken in het opleidingsteam en de opleidingscommissie en indien nodig neemt de opleiding maatregelen.

De bedrijfsmentoren van de stageverlenende bedrijven worden jaarlijks door het team kwaliteitszorg via een enquête gevraagd naar hun mening over de (toepassing van de) kennis van de stagiair en over de stageprocedure.

De stagiair wordt ook geënquêteerd over het verloop van het stageproces. Indien de tevredenheid van het gehele cohort stagiaires lager is dan 60 procent wordt in overleg met het Internship Office en de stagecoördinatoren actie ondernomen.

Gegevens over alumni van de opleiding zijn (nog) niet vermeld in de HBO-monitor, omdat de opleiding haar eerste afgestudeerden heeft afgeleverd in juli 2013. De toekomstige uitkomsten zullen worden besproken in het opleidingsteam en met de afdeling PR & Student Recruitment en indien nodig worden maatregelen genomen.

Het personeel wordt bevraagd in het medewerkerstevredenheidsonderzoek van Zuyd Hogeschool. Op grond van de analyses worden verbeterplannen opgenomen in het HR-beleid van faculteit en opleiding.

Om de kwaliteit van de toetsen te waarborgen, voert de toetscommissie van de opleiding in opdracht van de examencommissie toets- en itemanalyses uit, mede op basis van het Toetsbeleidsplan van de opleiding.

Docenten worden door de examencommissie op de hoogte gesteld van de resultaten van deze analyses en hoe ze deze kunnen gebruiken om de kwaliteit van hun toetsen te verbeteren.

Overwegingen en conclusie

Het panel heeft het kwaliteitszorgsysteem en de verschillende (formele en informele) evaluatie-instrumenten bestudeerd en stelt vast dat de opleiding het onderwijs zorgvuldig evalueert. Het systeem voorziet zowel in schriftelijke evaluaties als in evaluaties via overlegstructuren. In het afgelopen jaar is de eerste lichter studenten afgestudeerd en onderzoekt de opleiding hoe de borging het kwaliteitszorgsysteem nog beter kan worden gerealiseerd. De uitkomsten van dit onderzoek zullen belangrijke input leveren voor de verdere verbetering van het kwaliteitszorgsysteem van de opleiding, zo stelt het panel vast.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 14   Verbetermaatregelen

De uitkomsten van deze evaluaties vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan realisatie van de streefdoelen.

Bevindingen

In het kwaliteitszorgsysteem van de opleiding staat de PDCA-cyclus centraal. In deze cyclus worden resultaten van metingen, evaluaties en andere input gebruikt om verbeteringen aan te brengen en plannen aan te passen. Een vast onderdeel van elke evaluatierapportage is een reflectie op verbeter- en ontwikkelmaatregelen.

Het kwaliteitszorgdocument geeft een overzicht van de actoren bij diverse maatregelen. De opleiding neemt in haar jaarplan de meer uitgebreide verbeterplannen op.

De plan-do-check fases van de PDCA-cyclus worden volgens een vast stramien doorlopen.

Het concreet vertalen in de act-fase en het hierbij benoemen van relevante actoren heeft nog niet op voldoende systematische wijze plaatsgevonden. Hierdoor is het moeilijk om na te gaan of een uitgevoerde aanpassing tot een duidelijke verbetering heeft geleid.

Er is een nieuwe medewerker kwaliteitszorg aangesteld, die zich inzet voor alle opleidingen van FIBC om tezamen met het management en de teams verankering van kwaliteitszorgprocessen in de gehele organisatie te bewerkstelligen. Het duidelijk beleggen van taken en de verantwoording voor de uitvoering en monitoring van de verbetermaatregelen maakt hiervan onderdeel uit.

De evaluatie-instrumenten worden momenteel herzien en aangepast op basis van de opgedane ervaringen en er zal meer aandacht komen voor de act-fase van de PDCA-cyclus. Dit houdt in een verbeterde en vereenvoudigde monitoring van verbetertrajecten en een juiste documentatie en effectmeting hiervan. Het creëren van meer toetsdeskundigheid van de leden van de toetscommissie is ook een speerpunt voor aankomend jaar. Vanuit de faculteit en bureau onderwijs is in november 2013 een project gestart om het planning- en roosterproces nog beter te gaan inrichten en ervoor te zorgen dat de roosters tijdig worden gepubliceerd.

Overwegingen en conclusie

Het panel constateert dat de FIBC en de opleiding International Business concreet invulling geeft aan een aantal verbetermaatregelen die uit de evaluaties voortvloeien. Het panel ziet dat terug in de verbeteringen die zijn doorgevoerd na de voorgaande visitatie. Ook uit de onderwijsbeleidsdocumenten en de handleidingen voor studenten blijkt dat de opleiding aandacht heeft voor verbeteringen in het onderwijsprogramma en de borging daarvan. Het panel is positief over het feit dat de opleiding zelf heeft geconstateerd dat de afronding van de PDCA-cyclus nog verder kan worden verbeterd en dat ze daarvoor gerichte acties zal ondernemen zodat de sturing op én uitvoering van de verbeterplannen zal worden versterkt.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 15   Betrokkenheid bij kwaliteitszorg

Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.

Bevindingen

De opleiding International Business betreft verschillende belanghebbenden bij haar kwaliteitszorg zoals studenten, opleidingscommissie, examencommissie, curriculumcommissie, docenten, alumni, het werkveld en buitenlandse partnerinstellingen.

De opleiding overlegt met studenten over de inhoud en uitvoering van het onderwijsprogramma via groeps- en klassenoverleg en via de opleidingscommissie. Daarnaast worden studenten betrokken bij de kwaliteitszorg via studentevaluaties. Studenten geven in het gesprek met het panel aan dat de opleiding open staat voor verbetervoorstellen en serieus omgaat met hun signalen.

De opleidingscommissie adviseert de opleiding over verbetermaatregelen naar aanleiding van de resultaten van de blokenquêtes en de NSE. De opleidingscommissie brengt advies uit inzake de Onderwijs- en Examenregeling (OER) aan de Deel Medezeggenschapsraad (DMR), die op haar beurt instemmingsrecht heeft over de OER. De opleidingscommissie komt ten minste vier maal per jaar voor een reguliere vergadering bij elkaar. Daarnaast is er ieder blok, zodra het toetsrooster bekend is, een bijeenkomst waarbij de opleidingscommissie suggesties voor verbetering van het toetsrooster kan doen.

De examencommissie van de opleiding is verantwoordelijk voor de borging van de kwaliteit van toetsing, beoordeling en de gerealiseerde eindkwalificaties. Haar taken en bevoegdheden zijn beschreven in de OER 2013-2014.

De curriculumcommissie die bestaat uit de hoofden opleiding en de themacoördinatoren is actief betrokken bij de interne kwaliteitszorg door haar rol bij het opstellen en evalueren van het curriculum.

Iedere docent is betrokken bij de interne kwaliteitszorg via de onderwijstaken en door deelname in de diverse commissies. Elk blok wordt na afloop door de docenten en in de curriculumcommissie geëvalueerd en zo nodig worden verbetermaatregelen geformuleerd en uitgevoerd.

Regelmatig wordt een medewerkerstevredenheidsonderzoek uitgevoerd bij de faculteit met een uitsplitsing van resultaten per team. De resultaten van dit MTO worden besproken in het opleidingsteam en er worden verbeterpunten geformuleerd.

FIBC neemt deel aan de HBO-monitor en krijgt zo informatie over haar alumni. De evaluatie van de eerste lichter afstudeerders van de opleiding IB is gepland in september 2014.

De eindcompetenties van opleiding worden structureel getoetst door vertegenwoordigers van het werkveld in Limburg.

De werkveldcommissie komt drie keer per jaar bij elkaar. In november (gekoppeld aan het Kennis in Bedrijf evenement), in februari (gekoppeld aan de Business Interaction Day waar studenten hun bedrijfsopdrachten van semester 1, leerjaar 4 presenteren) en in juni (gekoppeld aan de bespreking van de afstudeerwerkstukken met opleidings- en externe examinatoren).

Leden van de Kamer van Koophandel Limburg, AWEX (België), MKB-Limburg, Syntens en het bedrijfsleven maken deel uit van de werkveldcommissie van de opleiding, adviseren en/of waren betrokken bij de totstandkoming en implementatie van het programma van de opleiding.

Jaarlijks vraagt de opleiding de stageverleners aan te geven aan welke competenties meer aandacht moet worden gegeven in het programma. Feedback van stageverleners komt ook naar de opleiding via de stagebezoeken door stagedocenten en andere vormen van contact. Indien nodig geven de stagedocenten deze opmerkingen door aan het hoofd opleiding, het opleidingsteam en de curriculumcommissie. Het werkveld wordt bij het programma van de opleiding betrokken via een werkgeversenquête.

De opleiding heeft een uitgebreid netwerk van buitenlandse partnerinstellingen met wie zij op verschillende terreinen samenwerkt. De eindcompetenties en de inhoud van het curriculum worden in overleg met deze partnerinstellingen vastgesteld en geëvalueerd .

Overwegingen en conclusie

Het panel is van mening dat de opleiding de verschillende belanghebbenden adequaat bij de kwaliteitszorg van het onderwijs betreft. Het panel ziet dat de opleiding vanaf 2012 serieus in het alumnibeleid heeft geïnvesteerd, onder andere door het aanstellen van een alumni coördinator die tot taak heeft het beleid verder te implementeren, en is hier positief.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

2 Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
<i>Standaard 6 Studeerbaarheid</i>	Goed
<i>Standaard 8 Personeelsbeleid</i>	Goed
<i>Standaard 12 Studiebegeleiding</i>	Goed
<i>Standaard 13 Evaluatie resultaten</i>	Voldoende
<i>Standaard 14 Verbetermaatregelen</i>	Voldoende
<i>Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg</i>	Voldoende

Overwegingen en conclusie

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding International Business van Zuyd Hogeschool **positief**.

3 Aanbevelingen

De onderstaande aanbevelingen betreffen zaken die, zoals het panel heeft gezien, door de opleiding inmiddels zijn opgepakt maar om er een goed en logisch vervolg aan te geven, wil het panel ze hierbij nog een keer benadrukken.

- Het panel adviseert de opleiding om de evaluatieresultaten ook te bespreken met studenten die de feedback daadwerkelijk hebben gegeven.
- Ten aanzien van het alumni beleid adviseert het panel de opleiding om concrete doelstellingen te formuleren bijvoorbeeld hoe alumni intensiever bij het onderwijs betrokken kunnen worden en dit ook te operationaliseren per semester en/of jaar.
- Het panel raadt de opleiding aan om meer aandacht te besteden aan ondernemerschap en studenten in elk geval te wijzen op de mogelijkheden hiervan bijvoorbeeld als ZZP'er of andere vormen van ondernemerschap.

4 Bijlagen

Bijlage 1: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris

De heer drs. B.J.A.M. van Bergen, voorzitter

De heer Van Bergen is ingezet vanwege zijn deskundigheid op het gebied van gezondheidszorg, zijn onderwijsdeskundigheid door zijn ervaring in wo en het hbo in verschillende functies en zijn auditdeskundigheid, verkregen door betrokkenheid bij de instellingstoetsen via de NVAO; de visitaties van de hbo masteropleidingen advanced nursing practice en physician assistant; de visitatie van de opleiding verplegingswetenschap van de Universiteit Maastricht; de visitatie van het kenniscentrum innovatie van zorgverlening aan de Hogeschool Utrecht volgens de si-quest methode.

De heer Van Bergen is regelmatig voorzitter geweest van opleidingsvisitaties voor de NVAO en NQA. Voor deze visitatie is hij aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

1970 – 1972   Studie Ziekenhuiswetenschappen Universiteit van Utrecht
1966 – 1972   Sociologie Universiteit van Amsterdam

Werkervaring: o.a.

1987 – 2007   Directiefuncties bij de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en rechtsvoorgangers
Laatste functie: faculteitsdirecteur bij de faculteit gezondheid, gedrag en maatschappij
1992 – 2007   Voorzitter sectoraal adviescollege hgzo van de HBO-Raad
Bestuursfuncties in de gezondheidszorg
Lid van adviescommissies t.b.v. de overheid
Auteur op gebied van gezondheidszorg

Overig:

Lid validatiecommissie kwaliteitszorg onderzoek hogescholen (VKO)
Technisch adviseur medische universiteiten Vietnam en Ministry of Health
Lid van programma/beoordelingscommissies van NOW, Zon-MW en Sia-Raak

De heer drs. D.W. Righters MBA

De heer Righters heeft vanuit diverse functies en uiteenlopende werksituaties ruime kennis van en ervaring met bedrijfseconomische en managementvraagstukken opgedaan. Als zelfstandig consultant heeft hij ervaring op het gebied van bedrijfseconomische en managementvraagstukken, kwaliteitsmanagement in het bijzonder. Ook is hij door zijn docentschap goed bekend met het hoger beroeps onderwijs. Sinds 2004 is de heer Righters als docent Organizational Behavior & Marketing verbonden aan de Rotterdam Business School (onderdeel van Hogeschool Rotterdam). Rotterdam Business School (RBS) heeft een internationaal karakter vanwege het feit dat de studentenpopulatie uit 45 verschillende nationaliteiten bestaat en het curriculum Engelstalig is. Daarnaast heeft RBS internationaal aansluiting bij diverse partnerscholen (Demi) verspreid over Europa, Noord Amerika en Azië. Met deze Demi partners vindt uitwisseling plaats en kunnen wederzijdse studenten een gedeelte van hun studie bij de RBS volgen en/of afronden en vice versa. Naast het verzorgen van diverse colleges bij RBS is de heer Righters regelmatig tweede beoordelaar bij scripties van buitenlandse studenten die een double degree willen behalen. Daarnaast is de heer Righters regelmatig gastdocent in China, Canada, United Kingdom en Duitsland. De heer Righters heeft deelgenomen aan de NQA-auditortraining hoger onderwijs en heeft vanuit ervaring als panellid/voorzitter van meer dan 10 visitaties kennis van de accreditatiesystematiek. Hij heeft vanuit opleiding en werkervaring internationale kennis van het domein en is daarnaast gediplomeerd Lead-Auditor ISO-9002.

Opleiding:

2009	Didactische bevoegdheid behaald aan de VU (Vrije Universiteit) Amsterdam.
2004 – heden	Erasmus Universiteit Rotterdam, faculteit Bedrijfskunde; promotietraject. Het promotieonderzoek richt zich op Kwaliteitsmanagement in relatie tot Strategie.
2004	MBA Gediplomeerd Lead-Auditor ISO 9002, Lead Auditor INK
1989	Doctoraal Bedrijfskunde, deels op Michigan Business School, Detroit, USA
1982	HEAO
1978	VWO

Werkervaring:

2007 – heden	Universiteit van Lubljana, gastdocent
2005 – heden	Geely Beijing University, gastdocent (3 x per jaar)
2004 – heden	Docent Organizational Behavior & Marketing en docent Research, Rotterdam Business School
2000 – heden	Docent Bedrijfseconomie Hogeschool Rotterdam, docent Marketing, Finance & Accounting
2000 – heden	Q-minds B.V., adviesbureau op het gebied van economische vraagstukken en kwaliteitsmanagement, freelance consultant
1997 – 2000	KLM, Coachen en begeleiden van trainees
1993 – 1997	KLM, Trainingen verzorgen ten behoeve van grond en vliegend personeel
1989 – 1993	KLM, Logistiek & Planning (vloot en menskrachtplanning)

Mevrouw drs. J.E.D. Ossewold

Mevrouw Ossewold is ingezet als panellid vanwege haar grote expertise in de wereld van communicatie, media en design. Zij is eigenaar en directeur van The Creative Media Consultancy, adviesbureau voor de creatieve en de kennisintensieve industrie en het creatief onderwijs. The CMC levert producten en consultancy op het snijvlak van design, media, technologie en communicatie aan opdrachtgevers uit de profit en non profit sector (Van Gogh Museum, de Hogeschool voor de Kunsten Amsterdam, Universiteit Leiden, PCM Uitgevers, ABN/AMRO, Oxfam Novib, Telfort en Hogeschool Windesheim), waarbij strategische positionering en productinnovatie centraal staan. Creatieve conceptontwikkeling en (interactieve) storytelling spelen daarbij een grote rol. Op grond van haar expertise wordt zij regelmatig gevraagd voor lezingen en om plaats te nemen in een forum of een jury (b.v. Nederlandse Designprijzen). Daarnaast neemt zij deel aan (internationale) congressen en seminars. Sinds 1991 is mevrouw Ossewold tevens werkzaam in het hoger onderwijs als docent, onderwijsontwikkelaar, manager en lector. Voor deze visitatie heeft mevrouw Ossewold onze handleiding voor panelleden ontvangen en in een voorbereidende vergadering is hij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

1994	<i>Didactiek voor het Kunstvakonderwijs, Hogeschool van Amsterdam</i>
1985 – 1988	Doctoraal Filosofie, Radboud Universiteit Nijmegen
1983 – 1988	Doctoraal Nederlandse taal- en letterkunde, Radboud Universiteit Nijmegen
1982 – 1983	Propedeuse klassieke Taal- en Letterkunde
1976 – 1982	Gymnasium

Werkervaring:

- 2002 – heden eigenaar en directeur van The Creative Media Consultancy, adviesbureau voor de creatieve en de kennisintensieve industrie en het creatief onderwijs
- 2001 – 2002 Senior consultant 'Communication & Design', Eden Design & Communication, een groot, multidisciplinair ontwerpbureau in Amsterdam
- 1997 – 2001 Creatief directeur, chair en partner van TBWA/e-Company, een internationaal bureau op het gebied van digitale communicatie en realisatie van e-producten, e-productinnovatie en e-business strategie
- 1994 – 1997 Consultant digitale media en productontwikkeling voor omroepen, culturele en onderwijsorganisaties (o.a. het Internationale Filmfestival Rotterdam, NCRV, Media Academy, Universiteit Utrecht)
- 1990 – 1997 Directeur van Ossewold Productions; een film en audiovisuele productiemaatschappij voor documentaires, experimentele films en interactieve producties
- 1988 – 1990 Curator en onderzoeker, Amsterdams Historisch Museum

Werkervaring in onderwijsfuncties:

- 2009 – heden Lector Media/interactie & narratie, Fontys Hogescholen (een interdisciplinair lectoraat van Journalistiek, ICT, Kunsten, Communicatie). Hoofd FutureMediaLab
- 2009 – 2010 Associate Professor 'Media, Communication & Visual Culture', Artez Hogeschool voor de Kunsten, Instituut voor Media & Graphic Design
- 2006 – 2009 Lector 'Tomorrow Matters' (design, technologie en productinnovatie), Design Academy Eindhoven
- 2005 – 2009 Ontwikkelaar en Hoofd van de onderwijsafdeling 'Lab' (design, technologie en innovatie), Design Academy Eindhoven
- 2005 Externe Examinator van de Master of Arts in Interactive Multimedia, Michaelis School of Art & Design, Universiteit van Kaapstad, Zuid Afrika
- 2003 – 2005 Externe Examinator van de Master of Arts in Interactive Multimedia, Dublin Institute of Technology
- 2001 – 2005 Ontwikkelaar en Hoofd 'Communication & Multimedia Design', Academie voor ICT en Media (AIM) en Academie voor Kunst en Vormgeving AKV St.Joost, Avans Hogeschool Breda
- 2000 Gastdocent Interactief Ontwerpen, Academie voor Kunst en Vormgeving AKV/St. Joost, Breda
- 1998 – 1999 Docent Media ontwerp aan de Gerrit Rietveld Academie
- 1997 – 2000 Gastdocent Digitale Cultuur, Universiteit van Amsterdam
- 1995 – 2001 Docent (onderwijs, onderwijsontwikkeling en promotieonderzoek) Nieuwe Media en Interactieve Narratie, Universiteit Utrecht
- 1994 – 1997 Hoofd afdeling Interaction Design, Hogeschool voor de Kunsten, Utrecht, Faculteit Kunst, Media en Technologie
- 1993 – 1997 Hoofd masteropleiding European Master of Arts - Interactieve Multimedia, Hogeschool voor de Kunsten, Utrecht
- 1991 – 1994 Docent lineair en nonlineair scriptschrijven, Hogeschool voor de Kunsten Utrecht

Publicaties:

- 2011 The New Mass, over massa, identiteit en sociale media
- 2010 Lost in data, het belang van storytelling in een mediacultuur
- 2009 Getto Media; media als drager en vorm van culturele identiteit
- 2006 "Living media"; keynote lecture and publication, international symposium 'Design and semantics of form and movement', Technical University Eindhoven.

Overig:

Lid van de Raad van Toezicht, de Waag/Society for old and new media, Amsterdam.

Lid van de Programma Adviesraad van de educatieve omroep RVU.

BNO, mede-oprichter en voorzitter platform interactieve media.

Lid Gender & Technology Network.

Lid IPAN, Interactive Professionals Association Netherlands.

Adviescommissie kunstenplan/media, Gemeente Amsterdam.

Lid adviescommissie van de projectorganisatie kunstvakonderwijs van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Voorzitter bestuur Stichting TUMC, ter bevordering van binnen- en buitenschools creatief techniekonderwijs op alle niveaus.

Jurylid Nieuwe Media, Art Directors Club Nederland.

Jurylid Dutch Design Awards.

Jurylid Drenthse Kunst & Cultuurprijzen.

Lid Commissie Dunnewijk.

De heer S. Langius

De heer Langius is ingezet als studentlid. Hij volgt de hbo bacheloropleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening bij Hogeschool Utrecht, waar hij lid is van de opleidingscommissie. Daarnaast is hij betrokken geweest bij de interne audit van de Hogeschool Utrecht. Hij heeft als studentpanellid deelgenomen aan visitaties van hbo-bacheloropleidingen MWD bij Hogeschool Rotterdam en Avans Hogeschool. De heer Langius is representatief voor de primaire doelgroep van de opleiding en beschikt over studentgebonden deskundigheden met betrekking tot de studielast, de onderwijsaanpak, de voorzieningen en de kwaliteitszorg bij opleidingen in het domein. Voor deze visitatie is de heer Langius aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

2010 – heden Maatschappelijk Werk en Dienstverlening – Hogeschool Utrecht

2008 – 2010 Havo – Pantarijn, Wageningen

2004 – 2008 VMBO-TL – Pantarijn, Wageningen

Werkervaring:

2010 – 2012 vakkenvuller C1000 Vaartjes

2009 – 2010 vakkenvuller Kruitvat

2008 – 2009 begeleider Ouwehands dierenpark (begeleiden van kinderen in attracties)

Stages:

2012- 2013 Stagiair woonbegeleider RIBW AVV, Wageningen (begeleiden van mensen met een psychisch ziektebeeld bij het wonen en de wensen van de cliënt.)

2011 – 2012 Stagiair baliemedewerker – Meldpunt vrijwilligerswerk Wageningen (sociale kaart van Wageningen bijwerken, hulpvragen verduidelijken, representeren van het Meldpunt, administratie bijhouden. Maatje bij Vitzo en de Vriendendienst van Humanitas.)

2010 – 2011 Stagiair kinderwerker - Stichting Welzijn Amersfoort (organiseren van activiteiten, begeleiden bij spellen, analyseren en signaleren van problematiek in de wijk.)

Mevrouw drs. C.W.G.P. van Pelt

Mevrouw Van Pelt is ingezet als NQA-auditor. Mevrouw Van Pelt werkte tot 2013 als onderwijsmanager bij Hogeschool Rotterdam. Daarvoor heeft zij gewerkt als hoofd onderwijs en kwaliteitszorg bij Hogeschool Zuyd. In 2013 heeft zij de training voor secretarissen bij de NVAO gevolgd en sinds dat jaar werkt zij voor Netherlands Quality Agency. Mevrouw Van Pelt heeft vanwege haar eerdere functies, onder andere als onderwijskundig adviseur binnen verschillende hogescholen, ruime ervaring met visitaties en audits.

Opleiding:

2013	Training secretaris - NVAO
1985	Radboud Universiteit Nijmegen – Wetenschapsjournalistiek (certificering)
1980	Universiteit Utrecht – Kunstgeschiedenis en Geschiedenis (doctoraal)
1976	Radboud Universiteit Nijmegen – Algemene en vakdidactiek (1 ^e graad lesbevoegdheid kunstgeschiedenis en geschiedenis)
1976	Radboud Universiteit Nijmegen - Kunstgeschiedenis en Archeologie (kandidaats)
1972	Gymnasium

Werkervaring:

2013 - heden	Senior auditor/adviseur - Netherlands Quality Agency
2008 - 2013	Onderwijsmanager Instituut voor Lerarenopleidingen VO/BE, Hogeschool Rotterdam
2005 - 2008	Hoofd Onderwijs en Kwaliteitszorg Academie voor Beeldende Kunst en Vormgeving Maastricht, Hogeschool Zuyd
2006 - 2008	F FECTIS, Organisatie + Innovatie Onderwijskundig adviseur tijdens accreditatietrajecten, Noordelijke Hogeschool en Christelijke Hogeschool Leeuwarden en Hogeschool Utrecht
2003 - 2005	Senior beleidsadviseur Strategie- en Beleidsontwikkeling, Universiteit Maastricht Projectleider EQUAL
1998 - 2003	Senior beleidsadviseur Strategisch Personeelsmanagement, Radboud Universiteit Nijmegen
1988 - 1998	Hoofd Communicatie en Voorlichting, RAAP Archeologisch Adviesbureau Amsterdam
1981 - 1984	Projectleider Kunsteducatieproject, Kunsthistorisch Centrum Amsterdam
1980 - 1988	Docente Kunstgeschiedenis en Cultuurbeschouwing, Koninklijke Academie voor Kunst en Vormgeving, 's-Hertogenbosch en Hogere Technische School, Tilburg

Bijlage 2: Bezoekprogramma

Tijdstip	Programmaonderdeel	Deelnemers
08.30 – 08.45 uur	Ontvangst en kennismaking	De heer drs. B.J.A.M. van Bergen Mevrouw drs. J.E.D. Ossewold De heer drs. D.W. Richters MBA De heer S. Langius Mevr. drs. C.W.G.P. van Pelt
09.00 – 09.45 uur	Gesprek met opleiding Social Work (management en docenten)	Mevr. drs. E. Laeven Mevr. dr. M. Stuijts Mevr. S. Heusschen
10.00 – 10.45 uur	Gesprek met studenten	De heer J. de Jong, 2 ^{de} jaars Verloskunde Mevr. A. ten Barge, 2 ^{de} jaars Verloskunde De heer S. van Helvert, 3 ^{de} jaars CMD De heer D. Wouters, 3 ^{de} jaars, CMD Mevr. R. Massi, 2 ^{de} jaars HBO-V De heer T. Wanders, 2 ^{de} jaars HBO-V De heer D. van Kempen, 1 ^{ste} jaars IB De heer A. Vrijling, 5 ^{de} jaars IB Mevr. M. Welle, 4 ^{de} jaars, SW Mevr. C. van den Boorn (alumna), SW
11.00 – 11.45 uur	Gesprek met opleiding Verloskunde (management en docenten)	Mevr. R. van Krimpen MMO De heer drs. P. Evers De heer R. Elshout MA De heer drs. P. Debats Mevr. S. Mets
12.00 – 12.45 uur	Lunch	De heer drs. B.J.A.M. van Bergen Mevrouw drs. J.E.D. Ossewold De heer drs. D.W. Richters MBA De heer S. Langius Mevr. drs. C.W.G.P. van Pelt
12.45 – 13.30 uur	Gesprek met opleiding Communication & Multimedia Design (management en docenten)	Mevr. T. ten Kampe De heer drs. D. Krapels De heer R. Delsing De heer L. Wanten
13.45 – 14.30 uur	Gesprek met opleiding HBO-Verpleegkunde (management en docenten)	De heer drs. F. Benjamins Mevr. drs. L. Hendriks Mevr. drs. T. Schuffelen Mevr. E. Santos-Mourinho
14.45 – 15.30 uur	Gesprek met opleiding International Business (management en docenten)	Mevr. drs. J. Oostijen Mevr. drs. M. Niesten Mevr. drs. M. Ubachs Mevr. mr. drs. M. Cauberg De heer H. v.d. Staay

15.45 – 17.00 uur	Paneloverleg	De heer drs. B.J.A.M. van Bergen Mevrouw drs. J.E.D. Ossewold De heer drs. D.W. Richters MBA De heer S. Langius Mevr. drs. C.W.G.P. van Pelt
17.00 – 17.30 uur	Terugkoppeling en afronding	

Bijlage 3: Bestudeerde documenten

- Aanvullende Kritische Reflectie International Business, september 2013
- Eindrapport Beperkte Opleidingsbeoordeling International Business, 2012
- Kadernota HR Zuyd Hogeschool – *Integraal HR-beleid in een mensenbedrijf* – maart 2011
- Rapport Zuyd Hogeschool – *Een visie op toegankelijkheid*, 2011
- Strategisch Personeelsbeleid FIBC 2012/2013
- Handboek nieuwe medewerkers FIBC
- Jaarplan International Business 2013-2014
- Outline Study abroad
- Regeling functioneringsgesprekken en beoordeling, Dienst HR, 2011
- Syllabus *Professional Development & Coaching 2012-2013*
- *Excerpt Educational and Examination Regulations International Business 2013-2014*
- Kwaliteitszorgdocument FIBC “*Waar staan we en waar willen we naartoe*”
- Samenvattend overzicht docenten
- Nationale Studenten Enquêtes (NSE) 2012, 2013

Bijlage 4: Verklaring van volledigheid en correctheid

Netherlands Quality Agency

Verklaring van volledigheid en correctheid van de informatie

Betreffende de visitatie van de vijf opleidingen:

- Social Work
- International Business
- Verpleegkunde
- Verloskunde
- Communication and Multimedia Design

Het betreft het omzetten van een beperkte opleidingbeoordeling naar een uitgebreide opleidingsbeoordeling.

Instelling: Zuyd Hogeschool

Visitatie datum: 20 november 2013

Ondergetekende: *Manon Nester*

vertegenwoordigend het management van de genoemde opleiding,

in de functie van: *International Business
Hoofd opleiding*

verklaart hierbij dat alle informatie ten behoeve van de visitatie van de genoemde opleiding in volledigheid en correctheid ter beschikking wordt gesteld, *waaronder informatie over alternatieve afstudeerroutes die momenteel en/of gedurende de afgelopen 6 jaar (hebben) bestaan*, zodat het visitatiepanel tot een op juiste feiten gebaseerde oordeelsvorming kan komen.

Handtekening:

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Manon Nester', written over a horizontal line.

Datum: *21-10-2013*